ดุษฎีนิพนธ์การประพันธ์เพลง: อนุภาพสีสันเสียงสังเคราะห์แห่งยูโทเปีย สำหรับ อิเล็กทริกเบส และนิทรรศน์เสียงอะคูสติกอองซอมเบิล

Doctoral Music Composition: The Panchromatic Sound Synthesis of the Iconic Utopia for Electric Bass and Acoustic Soundscape Ensemble

กานต์ บุณยเกียรติ[1*]

Krant Bunyakarte[1*]

[1] คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ 10330

[1] Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University, Bangkok, 10330, Thailand

* Corresponding author: E-mail address: Kbunyakarte@gmail.com

(Received: January 10, 2022; Revised: May 11, 2023; Accepted: May 12, 2023)

https://doi.org/10.55164/pactj.v36i3.263194

บทคัดย่อ

ดุษฎีนิพนธ์การประพันธ์เพลงนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากหนังสือยูโทเปียของ เซอร์ โธมัส มอร์ ผสมผสานกับความซาบซึ้งศิลปะคิวบิสม์ สัดส่วนทองคำ ลำดับฟีโบนัชชี ดนตรีแจ๊ส และเทคนิคเฉพาะอิเล็กทริกเบสมาเป็นวัตถุดิบในการประพันธ์ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงจากแรงบันดาลใจหนังสือยูโทเปียของ ศิลปะคิวบิสม์ สัดส่วนทองคำ ลำดับ ฟีโบนัชชี และดนตรีแจ๊ส (2) เพื่อนำเสนอบทบาท และเทคนิคการบรรเลงอิเล็กทริกเบส (3) เพื่อสร้างบทประพันธ์ที่บรรเลงร่วมกันระหว่างอิเล็กทริกเบส และวงอะคูสติกอองซอมเบิล (4) เพื่อสร้างอัตลักษณ์ทางดนตรีสู่ระดับชาติ และนานาชาติ บทประพันธ์เพลงนี้ได้ศึกษาวรรณกรรม ทฤษฎี หนังสือ บทความทางวิชาการ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และงานวิจัยเพื่อนำองค์ความรู้มาสร้างเป็นบทประพันธ์ จากนั้นบันทึกด้วยโปรแกรม Sebelius แบ่งออกเป็น 4 ท่อนได้แก่ The Paradoxical One กำหนดใช้เทคนิคเฉพาะของอิเล็กทริกเบส The Golden Section นำแรงบันดาลใจจากอุดมคติยูโทเปีย สัดส่วนทองคำ ลำดับฟีโบนัชชี The Iconic นำเสนอการพัฒนาโมทีฟ และท่อนจบ The Future นำแรงบันดาลใจจากศิลปะคิวบิสม์มาใช้ แต่ละท่อนใช้เครื่องดนตรี 7 ชิ้นบรรเลงประกอบด้วย อิเล็กทริเบส กลองชุด เปียโน ทรอมโบน อัลโตแซกโซโฟน โซปราโนแซกโซโฟน และทรัมเป็ต บทประพันธ์มีความยาว 30 นาทีโดยประมาณ

คำสำคัญ: การประพันธ์เพลง ยูโทเปีย อิเล็กทริกเบส

Abstract

This composition was inspired by Utopia book envisaged by Sir Thomas More. The composer blended with the cubism art style, the golden ratio, the Fibonacci sequence, the jazz music and electric bass techniques as its foundation. The aims were: (1) to create music composition, (2) to compose music placing the electric bass in a major role featuring electric bass techniques, (3) to compose music for electric bass and acoustic ensemble performance, and (4) to establish a music identity that goes to national and international levels. The electric bass was the main melodic line. The music composition was the culmination of an extensive reading of works in the field of music for theoretical framework, review of research articles, reading of related literature from books, journals, electronic media, and other resources. Analysis and synthesis of the accumulated body of knowledge were made, after which the composition process evolved. The process employed Sebelius music program. This facilitated the writing of an academic article on the work for publication. The composition process resulted into four parts: Part I: The Paradoxical One, Part II: The Golden Section, Part III: The Iconic, and Part IV: The Future. The composition used seven musical instruments for ensemble: Electric bass, Piano, Drum sets, Trombone, Alto saxophone, Soprano saxophone and Trumpet. The duration of the composition was set at approximately 30 minutes.

Keywords: Music composition, Utopia, Electric bass

บทนำ

ดนตรีเป็นศิลปะที่จรรโลงจิตใจของมุษย์ สามารถถ่ายทอดอารมณ์สื่อสารออกมาทางความรู้สึก และความคิดเห็นเพื่อบอกเรื่องราวต่าง ๆ ตามจินตนาการ สามารถกล่าวได้ว่า ความไพเราะของดนตรีคือความสวยงามของศิลปะ เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ และลำดับความคิดนำไปสู่ปรากฏการณ์ ความสำเร็จผลก่อเกิดสิ่งใหม่ มีประโยชน์ และคุณค่า ในสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลง อนุภาพสีสันเสียงสังเคราะห์แห่งยูโทเปียสำหรับอิเล็กทริกเบส และนิทรรศน์เสียงอะคูสติกอองซอมเบิล มีที่มาจากหนังสือยูโทเปียของ เซอร์ โธมัส มอร์ (Thomas More, ค.ศ. 1478-1535) ส่งผลให้ผู้ประพันธ์มีแรงบันดาลใจในการสร้างบทประพันธ์เพลง สู่การจิตนาการถึงจุดสมบูรณ์แบบในอุดมคติของผู้ประพันธ์ โดยใช้สัดส่วนทองคำ ลำดับฟีโบนัชชี ความซาบซึ้งศิลปะคิวบิสม์ ดนตรีแจ๊ส และเทคนิคเฉพาะของอิเล็กทริกเบสมาเป็นแนวทำนองของประพันธ์

ยูโทเปีย (Utopia) มหานครในฝันของโทมัส มอร์ นำเสนอสังคมเมืองที่มีแต่ความดีงาม ความยุติธรรม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ประชาชนที่มีคุณภาพ เป็นเสมือนสังคมในอุดมคติของหลาย ๆ คน ทั้งด้านการปกครอง กฎหมาย การจัดระเบียบทางสังคม ทุกอย่างล้วนถูกกำหนดกฎเกณฑ์ไว้อย่างมีระเบียบแบบแผน ขนาดเรียกได้ว่าสมบูรณ์แบบ คำว่า “ยูโทเปีย” มีรากฐานมาจากภาษากรีกโบราณหมายความว่า “ดินแดนที่ไม่มีอยู่จริง” กล่าวอีกนัยหนึ่งคือดินแดนแห่งความฝันหรือดินแดนในอุดมคติที่ได้พูดถึงปัญหาสังคมที่แฝงแนวความคิดในการแก้ไขปัญหา [1] จึงทำให้แนวคิดยูโทเปียมีอิทธิพลถึงศิลปินหลากหลายสาขา สร้างแรงบันดาลใจในการสร้างจินตนาการให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ในด้านการสร้างสรรค์ผลงานมากมายดังเช่น ดานิโล พาลาสโซ (Danilo Palazzo, ค.ศ. 1962-) ศาสตราจารย์ด้านออกแบบผังเมืองแห่งมหาวิทยาลัยซินซินาติ (University of Cincinnati) ได้นำแนวคิดสังคมยูโทเปียมาใช้แก้ไขวิกฤตปัญหาต่าง ๆ ในด้านความไม่สมดุลของสังคม (Inequality) พาลาสโซได้ยกตัวอย่างการออกแบบผังเมืองการ์เด้นซิตี้ (Garden City) ของอีเบนนิเซอร์ ฮาวเวิร์ด (Ebenzer Howard, ค.ศ. 1850-1928) ที่สร้างเมืองให้มีความกลมกลืนไปกับธรรมชาติ หรือในศิลปะด้านดนตรีบทเพลง *Imagine* ของจอห์น เลนนอน (John Lennon, ค.ศ. 1940-1980) ที่นำเสนอแนวคิดสังคมยูโทเปียในการสร้างสรรค์บทเพลงที่พูดถึงโลกอันสงบสุข [2]

สัดส่วนทองคำ (Golden Ratio) เป็นสัดส่วนที่หน้าหลงใหลและอัศจรรย์ จากการศึกษาจุดกำเนิดนั้นไม่สามารถทราบได้แน่ชัดว่าถือกำเนิดขึ้นมาเมื่อใด มีเพียงหลักฐานตามประวัติศาสตร์ที่ถูกพบเห็นการมีอยู่ของสัดส่วนทองคำ ซึ่งเมื่อย้อนไปถึง 2,500 ปี [3] ความเข้าใจพื้นฐานของสัดส่วนทองคำนั้นมีที่มาจากคำว่า “ฟาย” (Phi) หมายถึงจำนวนอตรรกยะ (Irrational number) ได้แก่ตัวเลข 16.8... แทนที่ด้วยสัญลักษณ์ Φ ซึ่งเป็นตัวอักษรตัวที่ 21 ในภาษากรีก ต่อมาถูกเรียกผ่านกาลเวลาว่า “Golden Number” “Golden Proportion” “Golden Mean” “Golden Section”และ “The Devine Propotion” จากนั้นถูกนิยามเป็นสัดส่วนทองคำในยุคศตวรรษที 18 [4]

ลำดับฟีโบนัชชี (Fibonacci Sequence) ในปี ค.ศ. 1202 นักคณิตศาสตร์เลโอนาน์โด ปิซาโน บิเกลโล (Leonardo Pisano Bigollo, ค.ศ.1175-1250) มีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ฟีโบนัชชี (Fibonacci) ได้ตีพิมพ์บทความบนหนังสือ Liber Abaci ซึ่งเป็นหนังสือที่เกี่ยวกับโจทย์ปัญหาด้านคณิตศาสตร์ และเป็นหนึ่งในหนังสือที่ส่งเสริมให้ตัวเลขฮินดู-อารบิก (Hidu-Arabic) เป็นที่แพร่หลายในยุโรป ถูกใช้แทนที่ตัวเลขโรมัน (Roman numerals) ในเวลาต่อมา และในหนังสือเล่มนี้ได้มีการอธิบายเรื่องสัดส่วนทองคำ โดยการใช้ความสัมพันธ์ทางลำดับชุดตัวเลขทางคณิตศาสตร์ซึ่งเขาอธิบายว่า “จำนวนถัดไปเท่ากับผลบวกของจำนวน 2 จำนวนก่อนหน้า และ 2 จำนวนแรกก็คือ 0 และ 1 ตามลำดับ” [5]

ศิลปะคิวบิสม์ (Cubism) มีบทบาทสำคัญในช่วงปี ค.ศ. 1907-1908 แยกตัวออกจากแบบแผนทางศิลปะหรือหลักสุนทรียภาพที่เคยยึดถือเดิมในช่วงเวลานั้น โดยหลักสุนทรียภาพทางศิลปะแนวนี้จะคำนึงถึงโครงสร้าง ปริมาตร นำรูปทรงเรขาคณิตมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน อย่างไรก็ตามการใช้สีหลากหลายสีไม่ได้อยู่ในความสนใจ จึงส่งอิทธิพลไปถึงศิลปะด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะด้านดนตรีในบทประพันธ์เพลง Piano Prelude ของโกลด เดอบูว์ซี (Claude Debussy, ค.ศ. 1862-1918) จำนวน 24 บทที่นำสไตล์โพลีโฟนีที่ใช้ดนตรีที่มีเสียงจากแนวเสียงหลายแนวที่เป็นอิสระต่อกันแต่บรรเลงพร้อมกัน ซึ่งดนตรีแนวโพลีโฟนีนี้เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของศิลปะคิวบิสม์ [6]

ดนตรีแจ๊ส (Jazz music) ต้นกำเนิดจากเมืองนิวออร์ลีน (New Orleans) ประเทศสหรัฐอเมริกา ถือได้ว่าเป็นศิลปะของชนชาติอเมริกันและเป็นแนวดนตรีที่ส่งอิทธิพลต่อดนตรีหลากหลายแนวในปัจจุบัน ซึ่งวินตัน มาร์ซาลิส (Wynton Marsalis, ค.ศ. 1961-) ได้นิยามว่า “ดนตรีแจ๊สเป็นดนตรีที่นำกลุ่มคนมารวมกันเพื่อสร้างศิลปะโดยการด้นสด (Improvise) ซึ่งเป็นหัวใจหลักในการสื่อสารซึ่งกันและกันและการสื่อสารนี้คือศิลปะ” [7] ด้านรูปแบบของดนตรีแจ๊สมีอยู่หลายรูปแบบ จากเพลงบลูส์ (Blues) ที่มีโครงสร้าง 12 ห้องในบทเพลง ซึ่งคุณลักษณะเด่นนี้ผสมเข้ากับศิลปะการด้นสดที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงถึงตัวตนของนักดนตรีก่อให้เกิดแนวดนตรีที่มีรากฐานมาจากดนตรีบลูส์สู่การพัฒนาเป็นดนตรีสวิง (Swing) ดนตรีบีบ็อพ (Bebop) คูลแจ๊ส (Cool jazz) โมเดิร์นแจ๊ส (Modern jazz) และอีกหลายแนวดนตรีจนถึงปัจจุบัน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการบรรเลงวงดนตรีแจ๊สจะประกอบด้วยเครื่องดนตรีทองเหลือง (Brass) เปียโน (Piano) กลองชุด (Drums) และดับเบิลเบส (Double bass) เป็นต้น

ดับเบิลเบสเป็นเครื่องดนตรีที่ถูกพบใช้ตั้งแต่ยุคศตวรรษที่ 15 เป็นเครื่องดนตรีที่ให้กำเนิดช่วงโทนเสียงต่ำ มีบทบาทหน้าที่ในการสร้างจังหวะประกอบ และดำเนินแนวประสาน ดับเบิลเบสเป็นเครื่องดนตรีที่มีขนาดด้านโครงสร้างของตัวเครื่องที่ใหญ่ก่อให้เกิดปัญหาในการเคลื่อนย้ายอีกทั้งคุณลักษณะของโทนเสียงที่เบาเมื่อร่วมเล่นกับเครื่องดนตรีอื่น ๆ ส่งผลให้ในปี ค.ศ. 1951, ลีโอ เฟนเดอร์ (Leo Fender, ค.ศ. 1909-1991) ได้นำเสนอเครื่องดนตรีอิเล็กทริกเบสภายใต้ชื่อ “เฟนเดอร์ พรีซิสชันเบส” (Fender precision bass) เป็นเครื่องดนตรีที่มีขนาดเล็กกว่าดับเบิลเบส และมีความสะดวกในการเคลื่อนย้ายโดยมีการติดตั้งตัวรับคลื่นเสียง (Pickups) ที่สามารถส่งสัญญาณไปยังเครื่องขยายเสียง (Amplifier) และยังสามารถปรับระดับความดังเบาของเสียงได้ นอกจากนั้นยังนำอุปกรณ์เฟรต (Fret) มาติดตั้งบนบริเวณส่วนด้านหน้าคอ (Fingerboard) เพื่อให้ได้เสียงที่แม่นยำมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เครื่องดนตรีชนิดนี้ถูกใช้เป็นตัวเลือกในการสร้างจังหวะประกอบและดำเนินแนวประสานแทนที่เครื่องดนตรีดับเบิลเบสในบทเพลงดนตรีประเภทต่าง ๆ เช่น ดนตรีแจ๊สร็อค (Jazz rock) ตลอดจนถึงดนตรีสมัยนิยม (Popular music) [8]

ในปัจจุบันแนวทางในการดำเนินอิเล็กทริกเบสไม่ถูกใช้เป็นเพียงเครื่องดนตรีที่มีหน้าที่ในการสร้างจังหวะประกอบและดำเนินแนวประสานอีกต่อไป ในปี ค.ศ.1970 แลร์รี่ แกรแฮม (Lary Graham, ค.ศ. 1946-) ได้นำเสนอแนวทางในการดำเนินอิเล็กทริกเบสในรูปแบบใหม่ โดยในบทเพลง *Thank you* แกรแฮมได้ใช้นิ้วหัวแม่มือตบลงที่สายอิเล็กทริกเบส พร้อมทั้งใช้นิ้วชี้เกี่ยวที่สายอิเล็กทริกเบสแทนที่การใช้นิ้วชี้ดีดซึ่งเรียกว่าเทคนิค “ธัมพสแล็ปแอนด์ป็อป” (Thump slap and pop) เพื่อเป็นการสร้างอัตลักษณ์ใหม่ให้เครื่องดนตรีชนิดนี้ส่งผลให้. มาร์คัส มิลเลอร์ (Marcus Miller, ค.ศ .1959-) นักดนตรีแจ๊สได้นำรูปแบบการเล่นอิเล็กทริกเบสของแกรแฮมมาต่อยอด โดยใช้เทคนิคธัมพสแล็ปแอนด์ป็อปได้อย่างน่าสนใจ จนเขาได้รับรางวัลแกรมมี่ (Garmmy Awards) อีกทั้งในปี ค.ศ. 1976 จาโค แพสโตเรียส (Jaco Pastorious, ค.ศ. 1951-1987) ได้นำ

บทเพลง *Donna Lee* ของนักแซกโซโฟน ชาลี ปาร์กเกอร์ (Charlie Parker, 1920-1955) มาเรียบเรียงใหม่โดยเขาใช้อิเล็กทริกเบสเป็นตัวดำเนินแนวทำนองหลักพร้อมทั้งยังประพันธ์บทเพลงใหม่ชื่อ *Portrait of Tracy* เพื่อแสดงความสามารถในการใช้ อิเล็กทริกเบสในการดำเนินเสียงกลุ่มโน้ตประสาน (Chord) โดยใช้เทคนิคการดีดเสียงฮาร์โมนิค (Harmonics) เพื่อสร้างเสียงกลุ่มโน้ตประสาน จากบทเพลงที่ถูกกล่าวถึงข้างต้นนั้น ได้ถูกเผยแพร่สู่สาธารณชน แนวคิดและวิธีการเล่นเครื่องดนตรีอิเล็กทริกเบสได้เปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง อิเล็กทริกเบสถูกเพิ่มมิติเป็นเครื่องบรรเลงแนวทำนอง และเป็นเครื่องดนตรีที่สามารถดำเนินเสียงกลุ่มโน้ตประสานได้อีกด้วย (9)

ดุษฎีนิพนธ์การประพันธ์เพลง อนุภาพสีสันเสียงสังเคราะห์แห่งยูโทเปียสำหรับอิเล็กทริกเบสและนิทรรศน์เสียง อะคูสติกอองซอมเบิล ได้สร้างสรรค์ขึ้นจากแรงบันดาลใจหนังสือยูโทเปีย สัดส่วนทองคำ ลำดับฟีโบนัชชี ศิลปะคิวบิสม์ ดนตรีแจ๊ส และเทคนิคเฉพาะของอิเล็กทริกเบสมาเป็นแนวทำนองในการประพันธ์เพลงชุดนี้ พร้อมทั้งกำหนดให้อิเล็กทริกเบสดำเนินเป็นแนวทำนองเพื่อสร้างความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะในบทประพันธ์เพลง โดยใช้เล่นกับวงอะคูสติกอองซอมเบิล กำหนดเครื่องดนตรี 7 ชิ้นมีความยาว 33 นาที โดยประมาณ

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์บทประพันธ์

1. เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงที่ได้รับแรงบันดาลใจจากหนังสือยูโทเปีย ศิลปะคิวบิสม์ สัดส่วนทองคำ ลำดับ ฟีโบนัชชี และดนตรีแจ๊ส
2. เพื่อนำเสนอบทบาท และเทคนิคการบรรเลงเครื่องดนตรีอิเล็กทริกเบส
3. เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงที่บรรเลงร่วมกันระหว่างอิเล็กทริกเบสและวงอะคูสติกอองซอมเบิล
4. เพื่อสร้างอัตลักษณ์แนวดนตรีสู่ระดับชาติและนานาชาติ

ประโยชน์ของการสร้างสรรค์บทประพันธ์

1. ได้บทประพันธ์เพลงบทใหม่ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากหนังสือยูโทเปีย ศิลปะคิวบิสม์ สัดส่วนทองคำ ลำดับฟีโบนัชชีและดนตรีแจ๊ส
2. ได้รูปแบบการนำเสนอการบรรเลงอิเล็กทริกเบสในรูปแบบเทคนิกเฉพาะ
3. ได้บทประพันธ์เพลงที่เป็นการบรรเลงร่วมกันระหว่างอิเล็กทริกเบสและวงอะคูสติกอองซอมเบิล โดยการใช้อิเล็ก ทริกเบสเป็นแนวทำนองหลัก
4. ได้นำเสนอบทประพันธ์เพลงสู่ระดับชาติและนานาชาติ

ระเบียบวิธีการวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงชุดนี้เกิดแรงบันดาลจากหนังสือยูโทเปีย ผสมผสานกับความซาบซึ้งศิลปะคิวบิสม์ สัดส่วนทองคำ ลำดับฟีโบนัชชี ดนตรีแจ๊ส และเทคนิคเฉพาะอิเล็กทริกเบสมาเป็นวัตถุดิบในการสร้างบทประพันธ์ โดยมีวิธีการและขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาด้านวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา สิ่งตีพิมพ์ ยูทูป สื่ออิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัยและผลงานสร้างสรรค์ต่าง ๆ เพื่อศึกษาหาองค์ความรู้ที่มีเนื้อหาตรงกันกับงานที่ผู้ประพันธ์กำลังศึกษาอยู่นำมาสังเคราะห์ประกอบใช้ในบทเพลง
2. สร้างทำนอง สร้างจังหวะหลัก จังหวะรอง ตามแนวคิด และรูปแบบที่ได้จากการศึกษาและการสังเคราะห์

3. จัดเขียนเรื่องราวถ่ายทอดเป็นบทเพลงด้วยตัวโน้ต บันทึกด้วยโปรแกรม Sebelius โดยจัดทำขึ้นทีละท่อน หลังมีการบันทึกสร้างจังหวะและแก้ไขจนมีความสมบูรณ์แบบในแต่ละท่อน ผู้ประพันธ์นำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาลงความเห็นและมีการแก้ไขจนมีความสมบูรณ์

4. ตรวจสอบความเรียบร้อยของตัวโน้ต ห้องเพลง จังหวะ เครื่องหมายและสัญลักษณ์ที่ใช้กำกับในบทประพันธ์พร้อมคำอธิบายและรายละเอียด แล้วจัดส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องก่อนส่งจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

5. จัดพิมพ์และนำเสนอเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

แนวคิดการประพันธ์เพลง

การสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงชุดนี้ได้แรงบันดาลใจจากหนังสือยูโทเปีย ศิลปะคิวบิสม์ ลำดับฟีโบนัชชี สัดส่วนทองคำ ดนตรีแจ๊ส และเทคนิคเฉพาะอิเล็กทริกเบสมาเป็นวัตถุดิบ ต่อยอดสู่ความคิดในอุดมคติของผู้ประพันธ์ จากแรงบันดาลใจผ่านบทประพันธ์ โดยใช้อิเล็กทริกเบสเป็นเครื่องดนตรีดำเนินแนวทำนองหลักและถ่ายทอดเรื่องราวโดยมีวงอะคูสติกอองซอมเบิลบรรเลงร่วมกันมีความยาว 33 นาทีโดยประมาณ แบ่งออกเป็น 4 ท่อนได้แก่

ท่อนที่ 1 “The Paradoxical One” บทนำใช้เครื่องดนตรี 7 ชิ้นได้แก่ อิเล็กทริกเบส กลอง เปียโน ทรอมโบน อัลโตแซกโซโฟน โซปราโนแซกโซโฟน และทรัมเป็ตโดยนำเสนอเทคนิคเฉพาะของอิเล็กทริกเบส

ท่อนที่ 2 “The Golden Section” ใช้เครื่องดนตรี 7 ชิ้นได้แก่ อิเล็กทริกเบส กลอง เปียโน ทรอมโบนอัลโตแซกโซโฟน โซปราโนแซกโซโฟน และทรัมเป็ตโดยได้แรงบัลดาลใจจากหนังสือยูโทเปีย สัดส่วนทองคำ ลำดับฟีโบนัชชี่ และรูปทรงเรขาคณิต

ท่อนที่ 3 “The Iconic ” ใช้เครื่องดนตรี 7 ชิ้นได้แก่ อิเล็กทริกเบส กลอง เปียโน ทรอมโบน อัลโตแซกโซโฟน โซปราโนแซกโซโฟน และทรัมเป็ตโดยการใช้การพัฒนาโมทีฟและเทคนิคเฉพาะอิเล็กทริกเบสเพื่อสร้างบทประพันธ์และ

ท่อนที่ 4 “The Future” ท่อนจบใช้เครื่องดนตรี 7 ชิ้นได้แก่ อิเล็กทริกเบส กลอง เปียโน ทรอมโบน อัลโตแซกโซโฟน โซปราโนแซกโซโฟน และทรัมเป็ต โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะคิวบิสม์

ผู้ประพันธ์จะนำเสนอแนวทางการสร้างสรรค์บทประพันธ์ในแต่ละท่อนเพลงดังนี้

The Paradoxical one เป็นบทเกริ่นนำที่ผู้ประพันธ์ได้รับแรงบันดาลใจจากหนังสือยูโทเปียที่เล่าถึงปัญหาความขัดแย้งและความไม่เท่าเทียมของสังคม ผู้ประพันธ์มีเจตนาให้ผู้ฟังรับรู้ถึงความกดดันความตึงเครียด เล่าถึงบริบทปัญหาต่าง ๆ ของหนังสือ ผู้ประพันธ์ใช้อิเล็กทริกเบสในการสร้างแนวทำนองเลือกใช้บันไดเสียง E ไมเนอร์ แต่มุ่งเน้นในการใช้ตัวโน้ตที่อยู่นอกบันไดเสียง E ไมเนอร์เพื่อหยอกล้อกับความขัดแย้งที่กล่าวไว้ข้างต้น อีกทั้งในส่วนของวงอะคูสติกอองซอมเบิล ผู้ประพันธ์เลือกใช้ตัวโน้ตโครมาติกในเครื่องดนตรีทองเหลือง และใช้โน้ตขั้นคู่ 2 กับเครื่องเปียในเพื่อเพิ่มมิติด้านเสียง และสร้างความหนาแน่นให้กับบทประพันธ์

ตัวอย่างที่ 1 การใช้โน้ตนอกบันไดเสียง E ไมเนอร์ในการสร้างแนวทำนองในอิเล็กทริกเบส

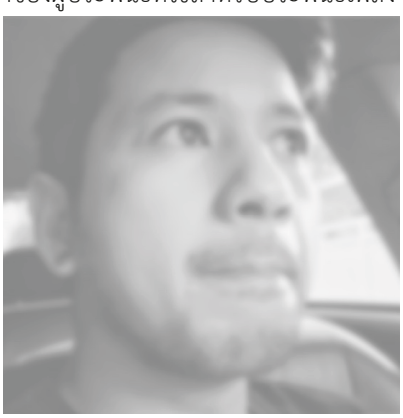
อย่างไรก็ตามนอกจากการใช้โน้ตนอกบันไดเสียง E ไมเนอร์แล้ว ผู้ประพันธ์ยังเลือกใช้โน้ตทั้ง 12 ตัว (Twelve tone) มาใช้ในการสร้างแนวทำนองในอิเล็กทริกเบส เลือกสุ่มตัวโน้ตทั้ง 12 ตัวเพื่อสื่อถึงความไม่เสมอภาค ต่อยอดบทประพันธ์ไปในทิศทางที่ผู้ประพันธ์ต้องการ พร้อมทั้งกำหนดให้เครื่องทองเหลือง ได้แก่ ทรอมโบน และทรัมเป็ตบรรเลงโน้ตโครมาติกสวนทางกันในรูปแบบโน้ตตัวดำ ส่วนอัลโตแซกโซโฟนเลือกใช้โน้ตเขบ็ต 2 ชั้นในการบรรเลงโน้ตโครมาติก พร้อมทั้งการให้โซปราโนแซกโซโฟนมีอิสระในเล่นการผสมผสานระหว่างโน้ตขั้นคู่ต่าง ๆ เพื่อสร้างมิติความคลุมเครือให้ผู้ฟังสัมผัสถึงบริบทด้านความขัดแย้งและความไม่เท่าเทียมกันของสังคมตามแนวคิดยูโทเปียของโธมัส มอร์ ที่ได้กล่าวอ้างมาข้างต้น

ตัวอย่างที่ 2 การใช้เทคนิคโน้ต 12 ตัว (Twelve tone) ในบทประพันธ์ท่อนที่ 1 ห้องที่ 7 และห้องที่ 8

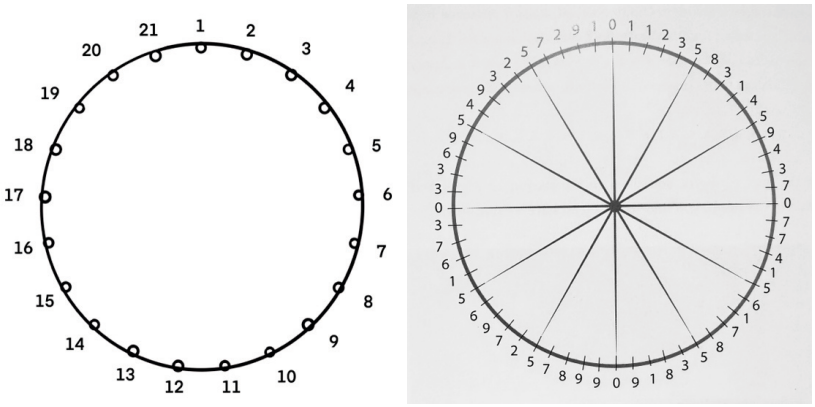

The Golden Section (ท่อนที่ 2) หลังจากได้สังเคราะห์แนวคิดจากหนังสือยูโทเปียที่กล่าวอ้างมาข้างต้น ผู้ประพันธ์ได้จินตนาการต่อยอดบทประพันธ์ไปสู่ความสมบูรณ์แบบในเชิงอุดมคติ อีกทั้งผู้ประพันธ์มีความซาบซึ้งในศิลปะคิวบิสม์ จึงนำแรงบันดาลใจในหลักสุนทรียภาพโดยรวมของศิลปะในยุคนี้ โดยนำรูปภาพของตนเองมาดัดแปลงเป็นรูปทรงเรขาคณิต ผสมผสานกับลำดับฟีโบนัชชี สัดส่วนทองคำ เพื่อหาจุดตัดต่าง ๆ บนใบหน้าของผู้ประพันธ์ ซึ่งประกอบไปด้วยโครงหน้า ตา ปาก และจมูก โดยเลือกใช้เครื่องหมายกำหนดจังหวะที่ 21/16 เพื่อเป็นนัยแสดงออกถึงอักษร Phi ในภาษากรีกที่เป็นอักษรตัวที่ 21 และมีความหมายสื่อถึงความสมบูรณ์แบบของสรรพสิ่ง อีกทั้งผู้ประพันธ์ยังได้สร้างอัตราส่วนย่อยทางจังหวะที่ได้จากการสร้างจุดตัดของส่วนรูปบนใบหน้าของผู้ประพันธ์เพื่อสร้างเป็นแนวทำนองหลัก และแนวดนตรีให้มีความซับซ้อนเพื่อแฝงอัตลักษณ์ของผู้ประพันธ์สร้างอัตลักษณ์ทางเสียงและสื่อถึงความสมบูรณ์แบบของสรรพสิ่งในเชิงปรัชญา โดยผู้ประพันธ์เลือกใช้เทคนิคเฉพาะของอิเล็กทริกเบสเพื่อเพิ่มมิติสีสันให้แก่แนวทำนองเพลงอีกด้วย (ตัวอย่างที่ 3-9)

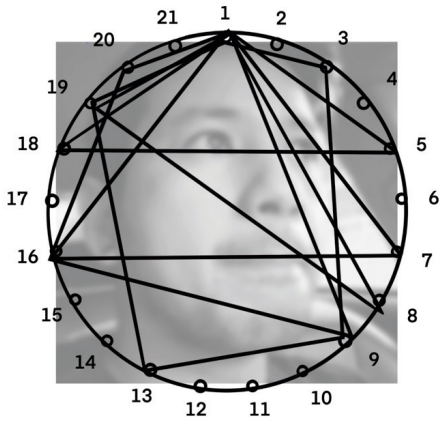
ตัวอย่างที่ 3 แสดงรูปภาพใบหน้าของผู้ประพันธ์ที่ใช้สำหรับประพันธ์เพลง

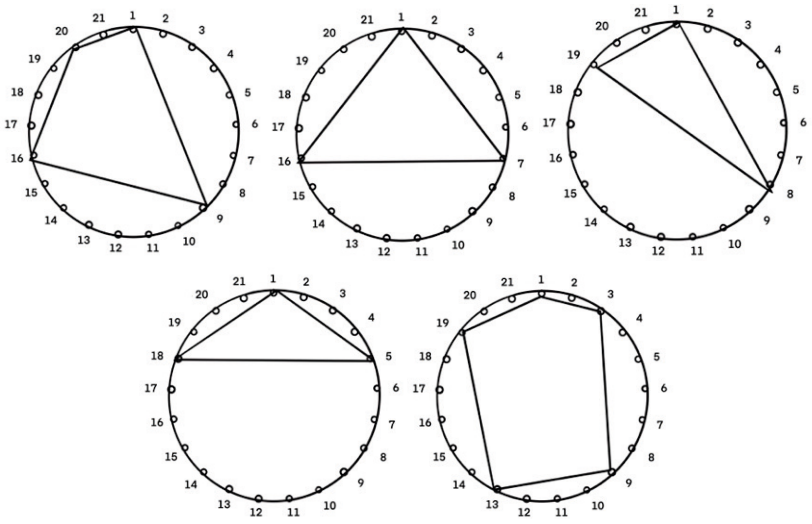
ตัวอย่างที่ 4 แสดงรูปภาพวงจรลำดับพีโบนัชชี และสัดส่วนทองคำที่ถูกแทนเครื่องหมายกำหนดจังหวะทั้ง 21 จังหวะเพื่อสร้างกลุ่มจังหวะย่อย

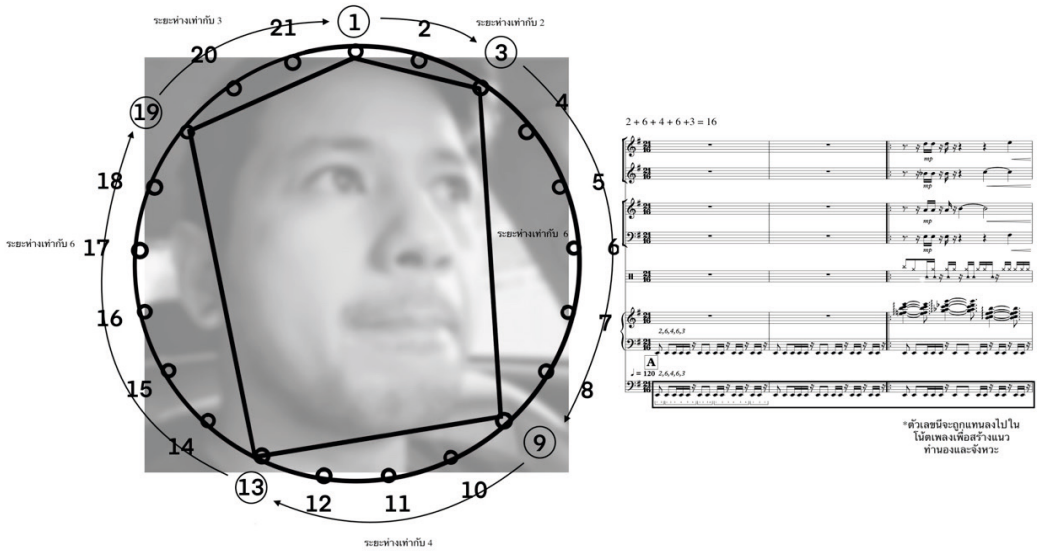
ตัวอย่างที่ 5 แสดงรูปภาพจากจุดตัดบนโครงหน้าเพื่อสร้างรูปทรงเรขาคณิตและจุดตัดย่อยของจังหวะ

ตัวอย่างที่ 6 แสดงรูปภาพทรงเรขาคณิตที่ได้จุดตัดจากรูปบนใบหน้าของผู้ประพันธ์

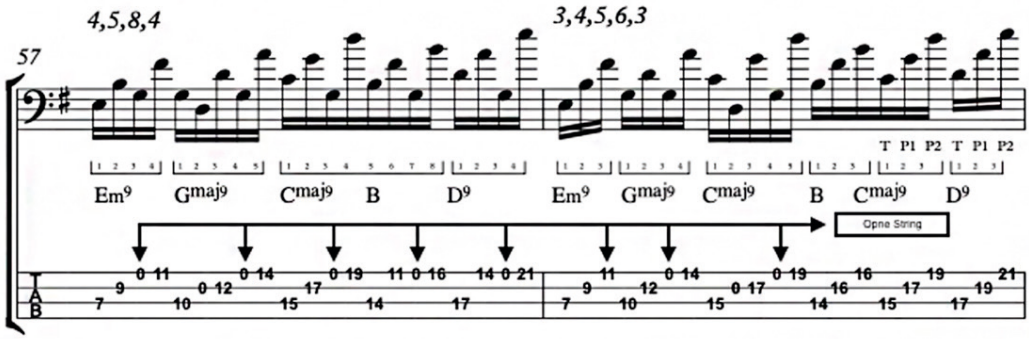
ตัวอย่างที่ 7 แสดงรูปภาพการหาจุดตัดเพื่อสร้างแนวจังหวะย่อยโดยใช้จุดตัดบนโครงหน้าของผู้ประพันธ์

ตัวอย่างที่ 8 แสดงตัวอย่างบทประพันธ์ท่อน The Golden Section ห้องที่ 1-4 ที่ได้จากการนำจุดตัดจากบนโครงหน้าของผู้ประพันธ์โดยโน้ตเขบ็ต 2 ชั้นมีค่าเท่ากับ 1 จากนั้นทำการแบ่งโน้ตให้เป็นไปตามที่ผู้ประพันธ์ต้องการ

ตัวอย่างที่ 9 แสดงเทคนิคเฉพาะของอิเล็กทริกเบสได้แก่เทคนิคธัมพสแล็ปและฟิงเกอร์ป๊อปในท่อน The Golden Section ห้องที่ 57-58

The Iconic (ท่อนที่ 3) จากการที่ผู้ประพันธ์ได้นำเสนอใน 2 ท่อนแรกมาแล้วนั้น บทประพันธ์มีความซับซ้อนในด้านตัวโน้ตและด้านจังหวะ ผู้ประพันธ์จึงมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการลดทอนความซับซ้อนและความตึงเครียดลง โดยเฉพาะในท่อน The Iconic ผู้ประพันธ์เลือกที่จะใช้โน้ตเพียงไม่กี่โน้ตในการสร้างแนวทำนองและด้านแนวทำนองให้มีการขับเคลื่อนที่น้อยลงโดยการปรับเครื่องหมายประจำจังหวะจากเดิม 21/16 มาเป็น 5/4 และสลับให้อิเล็กทริกเบสเล่นเป็นเครื่องสนับสนุนแทนเพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกถึงความหลากหลายในการดำเนินแนวทำนอง โดยเลือกใช้เครื่องดนตรีทองเหลืองดำเนินแนวทำนองหลักที่ 1 และนำบันไดเสียงเพนทาโทนิกมาใช้ในบทประพันธ์

ตัวอย่างที่ 10 แสดงแนวทางการประพันธ์เพลงในท่อน The Iconic ในแนวทำนองหลักที่ 1

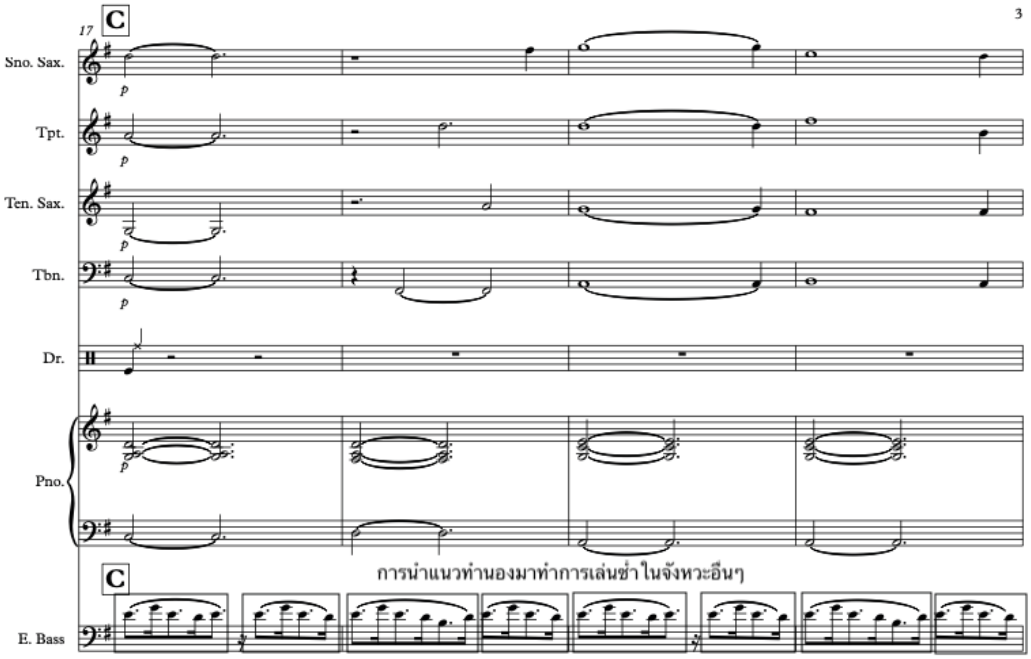
ในแนวทำนองหลักที่ 2 ของท่อนที่ 3 ผู้ประพันธ์นำเสนอให้อิเล็กทริกเบสเป็นตัวดำเนินแนวทำนองหลัก โดยการไล่บันไดเสียง G เมเจอร์ขาขึ้นและขาลงเพียงอย่างเดียวในรูปแบบเซปต์ 2 ชั้น เพื่อลดทอนความซับซ้อนจากท่อนที่ 1 และท่อนที่ 2 ที่ใช้โน้ตนอกบันไดเสียง การใช้โน้ตทั้ง 12 ตัว และการขับเคลื่อนในจังหวะย่อยในรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งสลับใช้ให้วงอะคูสติก อองซอมเบิลเป็นเครื่องดนตรีสนับสนุนแทน กำหนดให้เครื่องดนตรีทองเหลืองใช้เทคนิคเครเซนโด (Crescendo) เพื่อเพิ่มมิติของเสียง

ตัวอย่างที่ 11 แสดงแนวทางการประพันธ์เพลงในท่อน The Iconic ในแนวทำนองหลักที่ 2

ในแนวทำนองหลักที่ 3 ซึ่งเป็นท่อนจบของแนวทำนองหลักเพื่อใช้ในการเชื่อมต่อไปยังท่อน The Future ผู้ประพันธ์กำหนดให้อิเล็กทริกเบสเล่นเป็นเครื่องดำเนินแนวทำนองหลักโดยนำเทคนิคด้านการพัฒนาโมทีฟแบบการทำซ้ำมาสร้างแนวทำนองในตอนจบ โดยนำแนวทำนองของเครื่องดนตรีทองเหลืองในห้องที่ 1 มาทำซ้ำโดยการสลับใส่ในจังหวะอื่น ๆ และทำการเล่นซ้ำเรื่อย ๆ สร้างแรงดึงดูดให้แนวทำนองเป็นจุดสนใจจากการทำซ้ำ และเพิ่มมิติในแนวทำนองได้เป็นอย่างดี

ตัวอย่าง 12 แสดงแนวทางการประพันธ์เพลงท่อนThe Iconic ในแนวทำนองหลักที่ 3 ห้องที่ 17,18

The Future (ท่อนที่ 4) ท่อนจบของบทประพันธ์เพลงชุดนี้ จากแรงบัลดาลใจของหนังสือยูโทเปีย ต่อยอดจนถึงท่อนจบ The Future ผู้ประพันธ์กำหนดอัตราความเร็วโน้ตตัวดำที่ 60 ใช้เครื่องหมายประจำจังหวะ 4/4 เพื่อให้ผู้ฟังสัมผัสถึงความผ่อนคลาย ลดความตึงเครียดจาก 3 ท่อนก่อนหน้านี้ ผู้ประพันธ์นำแรงบันดาลใจจากความซาบซึ้งจากศิลปะคิวบิสม์จากการทลายรูปทรงต่าง ๆ เป็นทรงเรขาคณิตแล้วนำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน โดยผู้ประพันธ์นำอัตราส่วนต่าง ๆ ของรูปภาพผู้ประพันธ์ที่สื่อความหมายเป็นนัยรูปทรงเรขาคณิตที่ได้กล่าวไว้ในท่อนที่ 2 โดยให้เครื่องทองเหลืองเป็นตัวดำเนินแนวทำนอง ในจุดตัดต่าง ๆ พร้อมกันกำหนดให้กลองชุดบรรเลงในรูปแบบการใช้กลุ่มโน้ต 5 พยางค์ เปียโนดำเนินแนวคอร์ด และอิเล็กทริกเบสดำเนินในแนวทางสนับสนุนในจังหวะ 4/4 ตามปกติ สร้างความรู้สึกความคลุมเครือในจังหวะ เจตนาสร้างความรู้สึกเพื่อสื่อถึงความฝัน และอนาคตให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของผู้ประพันธ์

ตัวอย่างที่ 14 แสดงแนวทำนองในท่อน The Future ด้วยกลองชุดประกอบด้วยโน้ต 5 พยางค์และเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4

สรุปผลและการอภิปรายผล

ดุษฎีนิพนธ์การประพันธ์เพลงชุด อนุภาพสีสันเสียงสังเคราะห์แห่งยูโทเปียสำหรับอิเล็กทริกเบส และนิทรรศน์เสียง อะคูสติกอองซอมเบิล เป็นการสร้างสรรค์บทประพันธ์ขึ้นมาใหม่ มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว สร้างสรรค์ขึ้นจากแรงบันดาลใจจากหนังสือยูโทเปียของโธมัส มอร์ ผสมผสานความซาบซึ้งศิลปะคิวบิสม์ ดนตรีแจ๊ส สัดส่วนทองคำ ลำดับฟีโบนัชชี และเทคนิคเฉพาะของอิเล็กทริเบสมาเป็นวัตถุดิบในการประพันธ์เพลงโดยมีวัตถุประสงค์ 4 ข้อคือ (1) เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงที่ได้รับแรงบันดาลใจจากหนังสือยูโทเปีย ศิลปะคิวบิสม์ สัดส่วนทองคำ ลำดับฟีโบนัชชี และดนตรีแจ๊ส (2) เพื่อนำเสนอบทบาทเทคนิคเฉพาะของอิเล็กทริกเบสเพื่อดำเนินเป็นแนวทำนองหลัก (3) เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงที่บรรเลงร่วมกันระหว่างอิเล็กทริกเบส และวงอะคูสติกอองซอมเบิล (4) เพื่อสร้างอัตลักษณ์ทางดนตรีสู่ระดับชาติ และนานาชาติ

สำหรับบทประพันธ์เพลงชุดนี้ บทประพันธ์นี้สร้างขึ้นมาใหม่มีความยาวโดยประมาณ 30 นาที แบ่งออกเป็น 4 ท่อน ประกอบด้วยท่อนที่ 1 The Paradoxical One ท่อนที่ 2 The Golden Section ท่อนที่ 3 The Iconic และท่อนที่ 4 The Future โดยสร้างจากแรงบันดาลใจ ถ่ายทอดสู่ความสมบูรณ์แบบโดยใช้ตัวเลขทางคณิตศาตร์และรูปทรงเรขาคณิตผ่านการนำเสนอดนตรีรูปแบบใหม่ผสมผสานกับเทคนิคเฉพาะของอิเล็กทริกเบสในการสร้างอัตลักษณ์ให้กับบทประพันธ์ โดยในท่อนที่ 1 The Paradoxical One ผู้ประพันธ์ได้รับแรงบันดาลใจจากหนังสือยูโทเปียตามความคิดของโธมัส มอร์ ด้วยการนำเสนอบริบทความขัดแย้งของสังคม ท่อนที่ 2 The Golden Section ผู้ประพันธ์นำแรงบันดาลใจจากศิลปะคิวบิสม์ สัดส่วนทองคำและลำดับฟีโบนัชชีมาต่อยอดสร้างเป็นบทประพันธ์โดยการใช้อัตราส่วนจังหวะ และเพื่อนำเสนอความสมบูรณ์แบบ

ตามแนวคิดอุดมคติยูโทเปียต่อยอดด้วยเทคนิคเฉพาะของอิเลกทริกเบสธัมพสแล็ปแอนด์ป๊อป และการดีดเสียงฮาร์โมนิค ท่อนที่ 3 The Iconic ผู้ประพันธ์ยังคงใช้วัตถุดิบจากท่อนที่ 1 และท่อนที่ 2 มาต่อยอดเพื่อนำเสนอความซับซ้อน และความตึงเครียดที่สื่อถึงความขัดแย้งตามแนวคิดอุดมคติหนังสือยูโทเปีย และในท่อนนี้ผู้ประพันธ์เลือกที่จะให้ความขัดแย้งหรือความตึงเครียดให้ลดลง โดยนำเสนอการใช้แนวคิดการพัฒนาโมทีฟมาสร้างแนวทำนองหลักและปรับเครื่องหมายกำหนดจังหวะจากเดิม 21/16 มาเป็น 5/4 และในท่อนที่ 4 The Future ท่อนจบผู้ประพันธ์ นำแรงบันดาลใจไปสู่ความสมบูรณ์แบบ สู่อุดมคติตามแนวคิดยูโทเปียของโธมัส มอร์ และต่อยอดถึงการแก้ไขปัญหาในอนาคต กำหนดเครื่องหมายประจำจังหวะ 4/4 และนำศิลปะคิวบิสม์มาประยุกต์ใช้ให้เป็นตามวัตถุประสงค์ของผู้ประพันธ์

ในการนำเสนอผลงานบทประพันธ์เพลงชุด อนุภาพสีสันเสียงสังเคราะห์แห่งยูโทเปียสำหรับอิเล็กทริกเบสและนิทรรศน์เสียงอะคูสติกอองซอมเบิลชุดนี้ ผู้ประพันธ์จะนำเสนอผลงานการแสดงสดเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2566 ที่โรงละคร Tongsuang's Concert Salon and Gallery จังหวัดปทุมธานี และได้นำเสนอผ่านเครื่อข่าย ยูทูป และช่องทางสื่อออนไลน์ สุดท้ายผู้ประพันธ์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทประพันธ์เพลงชุดนี้จะเป็นบทประพันธ์ที่มีคุณค่า มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยเฉพาะการนำเสนอวงอะคูสติกอองซอมเบิลที่ใช้เล่นร่วมกับอิเล็กทริกเบสบรรเลงเป็นแนวทำนองหลักซึ่งเป็นมิติใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานด้านดนตรีรูปแบบใหม่ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจอีกอย่างหนึ่ง และเป็นส่วนช่วยให้ผู้ประพันธ์เพลงรุ่นใหม่ ๆ ได้เห็นคุณค่า เป็นต้นแบบและนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ ขึ้นมา

ข้อเสนอแนะในงานสร้างสรรค์

1. บทประพันธ์ชุดอนุภาพสีสันเสียงสังเคราะห์แห่งยูโทเปียสำหรับอิเล็กทริกเบสและนิทรรศน์เสียงอะคูสติกอองซอมเบิล เป็นบทประพันธ์ที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ มีอัตราความเร็วโน้ตตัวดำค่อนข้างสูง และมีจังหวะย่อยหลากหลาย ผู้ประพันธ์จึงต้องการนักดนตรีที่มีทักษะสูงในการบรรเลง และควรมีเวลาในการฝึกซ้อมทำความเข้าใจเพื่อนำเสนอเรื่องราวให้เข้าถึง -จิตวิญญาณที่ผู้ประพันธ์ได้สร้างสรรค์ขึ้นมา

2. จากการที่ผู้ประพันธ์ได้สร้างสรรค์ผลงานชุดอนุภาพสีสันเสียงสังเคราะห์แห่งยูโทเปียสำหรับอิเล็กทริกเบสและนิทรรศน์เสียงอะคูสติกอองซอมเบิล โดยใช้อิเล็กทริกเบสเป็นแนวทำนองหลัก อาจจะเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้ประพันธ์เพลงรุ่นใหม่ใช้เครื่องดนตรีชนิดอื่นนำมาบรรเลงเป็นแนวทำนองหลักสร้างบทประพันธ์ในแนวเดียวกันได้

References

[1] Bunyakul, K.T. (2020). *Utopia*. Bangkok: Arrow Multimedia Co., Ltd. (in Thai)

[2] Chanthawong, S. (1983). *Utopia*. Bangkok: Thai Watana Panich Press Co., Ltd. (in Thai)

[3] Falbo, C. (2005). The Golden Ration a Contrary Viewpoint. *The College Mathematics Journal*. *36*(2), 123-134.

[4] Meisner, G. (2018). *The Golden Ratio*. New York: Race Point Publishing.

[5] Livio, M. (2002). *The Goden Ratio*. New York: Random House LLC.

[6] Has Suwassa. (2021). *Western Art History and Design: Handout*. Rajapha Yala University. (Copy document) (in Thai)

[7] Hanwen, J. (April 20, 2019). *The "Cubism" Element of Polyphony in Debussy's Piano Prelude.* https://webofproceedings.org/proceedings_series/ART2L/ICALLH%202019/ICALLH19014.pdf

[8] Black, J., & Molinaro, A. (2001). *The Fender Bass: An Illustrated History.* Milwaukee, Wisconsin: Hall Leonard LLC.

[9] Milkowkski, B. (2005). *Jaco: The Extraordinary and Tragic Life of Jaco Pastorius***.** London: Backbeat Books Publishing.